

Sosiaalihuoltoon panostaminen rakentaa kestäväää Suomea

Hallitusohjelmalla on varmistettava sosiaalihuollon kehittämis- ja tutkimustoiminnan edellytykset.

Sosiaalihuoltoon panostaminen on investointi ihmisten hyvinvointiin ja kestävään, hyvinvoivaan Suomeen. Sosiaalihuollolla on keskeinen merkitys yhteiskunnan toimivuudelle ja eheydelle.

Sosiaalisten ongelmien lisääntyessä ja julkisten resurssien tiukentuessa sosiaalihuollon palveluiden vaikuttavuus ja oikein kohdentuminen on välttämätöntä. Lisäksi on tärkeää varmistaa, että tutkimus tukee palvelujärjestelmän toimintaa ja sen kehittämistä. Tämän vuoksi sosiaalihuollon tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaa (TKI) yhteen kokoavan rakenteen turvaaminen on sisällytettävä seuraavaan hallitusohjelmaan.

Yhteistyöaluetasoinen rakenne edistää sosiaalipalveluiden laatua ja vaikuttavuutta:

- ◆ kokoamalla yhteen kehittämistoimintaa ja tutkimustietoa
- ◆ vahvistamalla tutkimustoiminnan yhdistymistä käytännön tarpeisiin
- ◆ varmistamalla tutkimustulosten käyttöönoton.

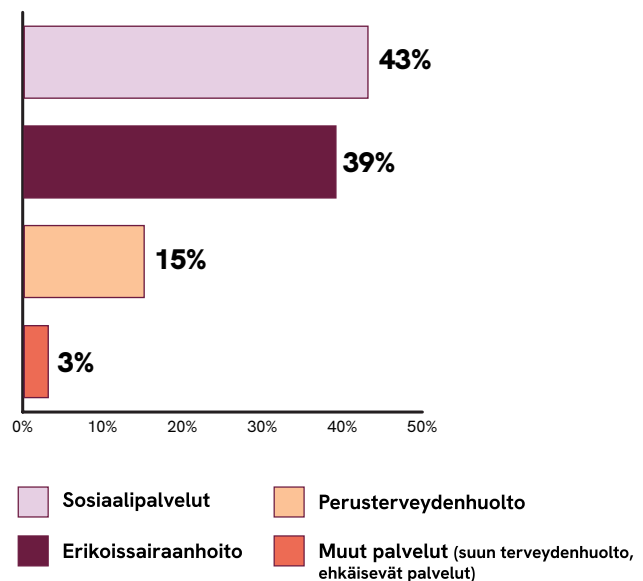
Sosiaalialan osaamiskeskkukset ovat lakisääteisinä toimijoina kehittäneet sosiaalihuoltoa jo yli 20 vuoden ajan. Etelä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Socca toteuttaa sosiaalialan TKI-toimintaa yhdessä hyvinvointialueiden, Helsingin kaupungin, HUSin ja korkeakoulujen kanssa. Merkittävä osa sosiaalihuollosta toteutuu Etelä-Suomessa, jossa asuu 40 prosenttia Suomen väestöstä.

Vaikuttavat sosiaalipalvelut hillitsevät kustannusten kasvua

Sosiaalihuollon asiakkailta on oikeus vaikuttaviin palveluihin. Oikea-aikaiset ja tutkitusti vaikuttavat palvelut ovat edellytys kustannusten kasvun hillitsemiselle ja palvelujärjestelmän kestävyuden varmistamiselle.

Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistustavoitteet eivät toteudu, ellei sosiaalihuollon TKI-toimintaan panosteta yhtä vahvasti kuin terveydenhuollossa.

Sote-kustannusten jakautuminen (%)

Lähde: Sosiaali- ja terveyspalvelujen talous 2024. THL-Tilastoraportti 55/2025.

Riittävät rakenteet ja resurssit sosiaalihuollon TKI-toiminnalle

Sosiaali- ja terveysministeriön syksyllä 2025 julkaisema TKKIO-toiminnan kehittämistarpeita koskeva loppuraportti (Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2025:10) suosittaa yhteistyöaluetason TKKIO-rakenteiden vakiinnuttamista sekä työnjaon ja yhteistyön vahvistamista eri toimijoiden välillä.

Raportin mukaan kansallisena pitkän aikavälin tavoitteena on luoda sosiaali- ja terveydenhuoltoon vahvat ja yhtenäiset TKKIO-rakenteet, jotka

- ◆ vastaavat palvelutoiminnan todellisiin tarpeisiin
- ◆ yhdistävät käytännön työn, kehittämisen, koulutuksen ja tutkimuksen
- ◆ mahdollistavat tutkittujen työmenetelmien tuottamisen.

Näin lisättäisiin palveluiden vaikuttavuutta ja kustannusvaikuttavuutta. Tällä hetkellä sosiaalihuollosta puuttuvat rakenteet, jotka systemaattisesti varmistaisivat tutkimustiedon käyttöön-oton palveluiden kehittämisessä.

Sosiaalialan osaamiskeskukset voivat olla TKI-toimintaa yhteen kokoava rakenne

Sosiaalialan osaamiskeskukset voivat toimia sosiaalihuollon TKI-rakenteena ja vastinparina terveydenhuollon TKI-toiminnalle, jos yhteistyöaluetasoisten osaamiskeskusten riittävä resursointi turvataan. Tämä on edellytys tasarvoiselle ja tietoon perustuvalla sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamiselle.

Sosiaalialan osaamiskeskuksista muodostuvan rakenteen avulla saadaan keinoja, joilla vahvistetaan sosiaalipalveluiden tutkimusperustaisuutta ja yhteistyöaluetasoista kehittämistä sekä palvelujärjestelmän vaikuttavuutta.

MITÄ SEURAAVAAN HALLITUSOHJELMAAN TULISI KIRJATA?

- ◆ Sosiaalihuollon tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan (TKI) -rakenteiden turvaaminen
- ◆ Sosiaalialan osaamiskeskusten roolin hyödyntäminen TKI-toiminnan kokoajina ja toteuttajina
- ◆ Riittävien resurssien varmistaminen sosiaalihuollon TKI-rakenteen toteuttamiseen

Sosiaalialan osaamiskeskukset

Sosiaalialan osaamiskeskusten lakisäätöisenä tehtävänä on kehittää sosiaalialan osaamista ja varmistaa koulutuksen, tutkimuksen ja käytännön työn yhteys. Tavoitteena on turvata laadukkaat ja vaikuttavat sosiaalipalvelut yhteistyössä hyvinvointialueiden, kuntien sekä järjestöjen ja tutkimustoimijoiden kanssa.

Osaamiskeskusten toimialueet ovat vastanneet yhteistyöalueita 1.7.2025 alkaen.

Osaamiskeskuksen tärkeimmät tehtävät:

- vahvistaa tutkimusperustaisuutta palvelujärjestelmässä
- toteuttaa yhteistyöaluetasoista sosiaalihuollon kehittämistä
- järjestää tarvittavia yhteistyörakenteita
- koota yhteen sosiaalihuollon TKI-toimintaa yhteistyöalueella

LISÄTIETOJA

Miia Pitkänen
Johtaja
040 744 6505
[miia.pitkanen\(at\)hus.fi](mailto:miia.pitkanen(at)hus.fi)

socca.fi